

Живеш на сьомому поверсі, стіни кімнати завісив козаками й діячами ЗУНР, з вікна бачиш московські дахи, безрадісні тополіні алеї, Останкінської телевежі не бачиш — її видно з кімнат, розташованих по другий бік коридору, — але близька її присутність відчувається щохвилини; випромінює щось дуже снодійне, віруси млявості та апатії, тому вранці ніяк не можеш прокинутися, переходиш з одного сновидіння в інше, ніби з країни в країну. Спиш самовіддано, найчастіше до одинадцятої, поки узбек за стіною не увімкне на повний регулятор духмяну орієнтальну музику «адин палка два струна». Проклинаючи незлостиво нещасну нашу історію, дружбу народів і союзний договір 22-го року, усвідомлюєш: далі спати не можна. Тим більше, що євреї за іншою стіною вже повернувся з виправи по крамницях, укотре накупивши, скажімо, «колготок» для своєї незліченної ветхозавітної родини з Біробіджана, для всіх колін її. Тепер з почуттям праведно виконаного обов'язку він сяде за написання нових віршів середньовічною мовою ідиш і таки напише їх — цілих сім віршів до обіду, а пополудні ще три вірші. І всі вони будуть надруковані в часописі «Советіш Геймланд», як живе свідчення ненастанної державної турботи про культуру малих народів.

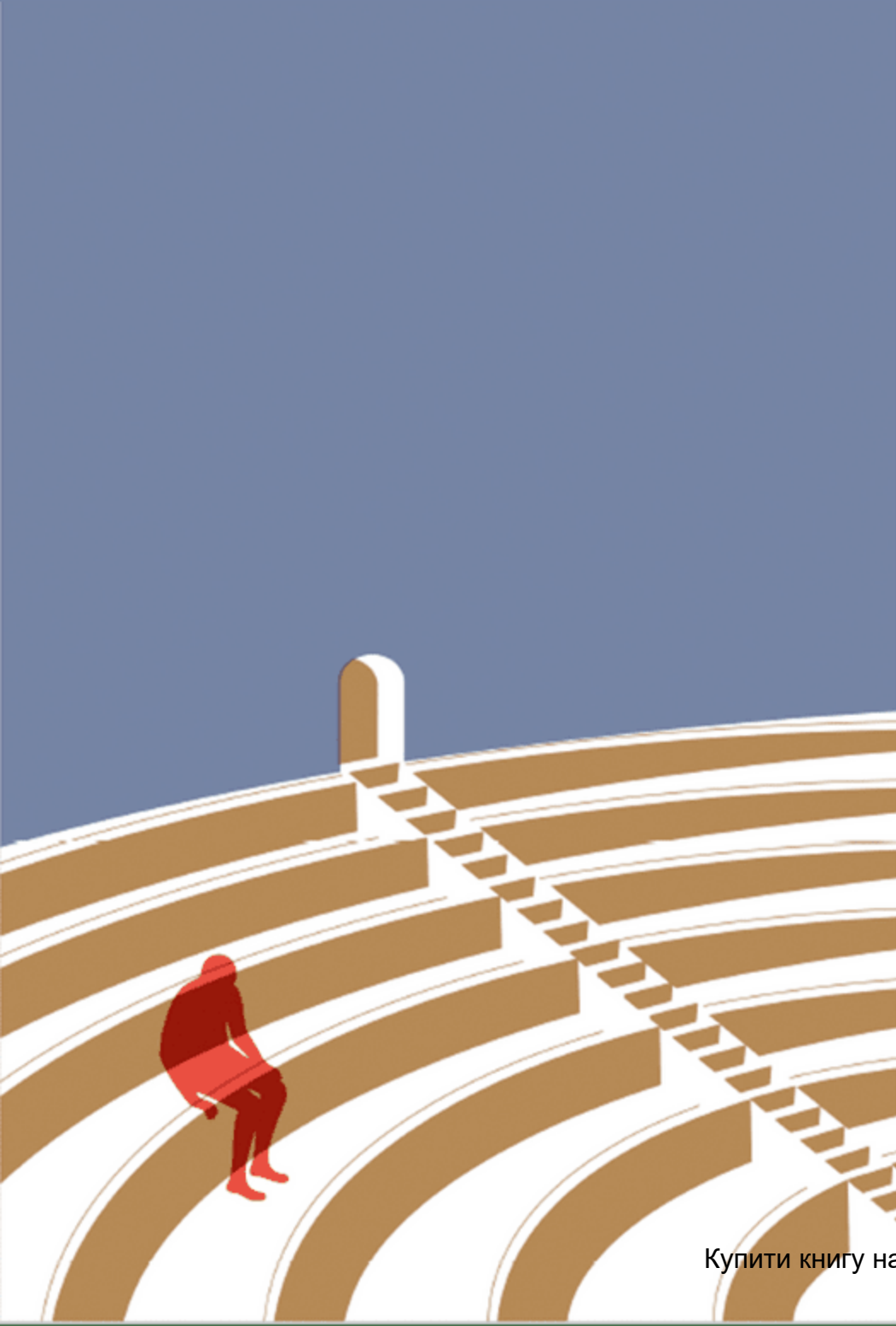
Євреї за стіною — це живе і дошкульне нагадування тобі, скурвий сину, що ти також мав би щось робити — купувати «колготки», писати вірші. Натомість лежиш у ліжку і вкотре вивчаєш портрет диктатора Петрушевича, а орієнтальна музика за стіною робиться дедалі пристраснішою та одномаїтнішою, вона тече, як вода в ариках, зрештою, це великий похід з верблюдами і слонами, бавовникові плантації, блюз для конопляної мафії.

І ти, український поет Отто фон Ф., ти фізично відчуваєш, як гризуть тебе докори сумління, як вони проїдають у тобі діри щораз більшого діаметра, аж колись ти вийдеш у коридор гуртожитку цілком прозорим, дірчастим, і жоден калмик навіть не привітається з тобою.

Але нема на це ради — вірші твої, певно, лишилися в атмосферних полях України, московські ж поля виявилися надто щільними для їхнього солов'їного проникнення.

Коридором уже давно шаستاють тутешні персонажі, власне кажучи, вони письменники, та ще й з «усього кінця» Радянського Союзу, але нагадують вони все ж не так творців літератури, як її персонажів. Причому літератури графоманської, спеченої за нудними рецептами великої реалістичної традиції.

Ти розрізняєш їхні письменницькі голоси — а кожен із них, за характеристиками з місць попередньої діяльності, «наділений власним неповторним голосом, який неможливо переплутати з будь-чим іншим»; ці неповторні голоси коридорні кажуть щось один одному, схрещуються, перетинаються, злягаються; вони повідомляють, що закипів чайник,

здібну початкуючу драматургиню з Новокузнецька, відомо теж усім, за винятком районної лягавки. Але про те, що вчинив якутський письменник Вася Мочалкін, знають лише втаємничені. Так от, Вася Мочалкін, основоположник якутської радянської літератури, студент четвертого курсу і почесний оленяр, якось налявся бухлом по саму зав'язку і на першому поверсі ступив у ліфт. Натиснувши кнопку з числом потрібного поверху (а Васі Мочалкіну було, власне кажучи, по цимбалах, на якому поверсі сходити, адже всюди його приймали як брата й любили), він — барвисто висловлюючись — полинув угору. Однак під дією неминучих при цьому кінетичних змін не те що не втримався на ногах, а радше навіть навпаки — гепнувся, чи, як сказав би поет Єживікін, й(...)нувся. Сталося це о дев'ятій вечора, а о дев'ятій ранку Вася все ще перебував у тому ж ліфті, оскільки, най(...)внись о дев'ятій вечора, тоді ж таки щасливо заснув і так проїздив угору-вниз цілісіньку ніч. О пів на першу ночі, щоправда, не більш тверезий від Васі білоруський новеліст Єрмолайчик зробив було спробу витягнути друга з ліфта і вкласти де-небудь по-християнськи, але спроба завершилася тим, що Вася чимало блюванув на Єрмолайчиків комір, і той, махнувши рукою на будь-які моральні засади, поплівся ночувати до Алки з вирізаною правою груддю. І тільки вранці, десть так о пів на десяту, Васю Мочалкіна вренгті вдалося розкутурхати. Це сталося на першому поверсі, де й починався минулого вечора його казковий маршрут по вертикалі. Прийшовши до тями після важкого оленярського сну, Вася таки виповз із ліфта і покатуляв новий зустрічати день у пивбарі на Фонвізіна.

шкутьильгати двадцятьма сходами вгору, аби пересвідчитися. Двері були відчинені. Полегшено зітхнувши, я знову сповз униз і наліг на оті монументальні, нижні, з написом.

Переді мною лежав тунель. Справжній тунель метро, з рейками та поодинокими ліхтариками. І я зраділо стрибнув у нього, втішений тим, що все-таки спромігся знайти вихід із проклятущої пастки. Але бідне моє коліно тої ж миті дало знати про себе тисячею колючих голок, до того ж, отямившись вже на рейках, я зрозумів, що спорів несосвітнену дурницю.

Бо ти таки дурень, фон Ф., хоч і вельми талановитий поет. От уяви собі, що зараз на найближчу від тебе станцію прибуває стрімкий метрополітенівський поїзд. Двері вагонів хижко відчиняються. Педерастичний голос магнітофонного запису повідомляє: «Станція “Зал(...)инская”. Обережно, двері зачиняються! Наступна станція — “Площа Бидлова”!» І двері справді зачиняються, і поїзд рушає, і набирає свою першу підземну швидкість, і, розтинаючи темряву тунелю двома надпотужними прожекторами, машиніст раптом бачить попереду, на рейках, якусь абсурдну шкутьильгаючу постать з великою торбою в руці. «Що за й(...) твою мати?!» — тільки й встигає подумати машиніст, як від тебе, йолопе, вже залишаються самі розмазані по рейках кишки... А машиніст вирішує, що ти йому, певно, примарився з похмілья і, насвистуючи «несьпъмнесольнарану», успішно жене свою махину далі — до станції «Площа Бидлова». Подобається тобі така сцена, фон Ф.?

А як не подобається, то якого ж ти хріна стрибав сюди? Адже видертися з дна московського тунелю метро майже

наспівують «несыпъмнесольнарану», цитують Висоцького (Жванецького), запрошують когось на сніданок, інформують, що профура з заочного (третій поверх, кімната 303) ночувала сьогодні в 727-й тощо.

У нерозривній діалектичній єдності з голосами перебувають і запахи — букет гуртожитського сміттепроводу, перегарів і сперми. Шиплять пательні, брязкають відра, ключі, гупають двері, бо, зрештою, сьогодні субота, і лекцій нема, і жодне падлю не змусить мене робити щось таке, чого я не схочу. І пішли вони всі.

Отак поступово ти входиш у дійсність, пам'ятаючи, що гарячої води може й не бути, що профура з 303-ї ночувала не в 727-й, як було помилково заявлено в коридорі, а в 729-й, що хтось із чеченів (а найпевніше — всі чечени, разом узяті) відмагуляв учора в ліфті спорторга Яшу, що російський поет Єжевкін, котрий мешкає у протилежному крилі, вчора мав уп'яте виступ на телебаченні, в якому дев'ять разів ужив слово «духовність» і вісім разів витирав тильним боком долоні похмільний піт із чола, що варто би подзвонити додому, що у вівторок почнеться сесія Верховної Ради, що український переклад «Сонетів до Орфея» чи не найточніший з тобi відомих, що другий рік твоєї московської біографії добігає кінця, а ти так і не побував у пивбарі на Фонвізіна; пам'ятаючи про всі ці, ніяк не пов'язані між собою речі, як і про безліч інших речей, ніяк не пов'язаних із попередніми, ти все ж підводишся і, походивши в самих лише трусах кімнатою, оцінивши з вікна той самий лажовий пейзаж із тими самими тополями і тьмяно-дощовими тяжкими хмарами, змушуєш себе до

силових вправ — раз, два, — аж поки не заболять м'язи, так ніби в цьому полягає останнє виправдання тебе і Москви, і, більше того, твого існування на світі. Існування, до речі, досить нікчемного, такого, що ним узагалі годилося б знехтувати Комуś Над Нами, якби не кілька вдалих рядків у кількох загалом невдалих віршах, чого, ясна річ, зовсім недостатньо для великої національної справи.

А ось деякі зі згаданих персонажів. Їхні голоси так роздразували тебе вранці, що тепер можеш поквитатися з ними, фон Ф. Зобрази їх якомога в'їдливіше, старий.

Прошу дуже. Дві жінки, дві квітки з глибинних провінцій Великої Росії. Дві поетеси, чи то пак поетки, ні, перепрошую, два поети, бо зараз у їхньому середовищі престижно повторювати слідом за Цветаєвою-Ахматовою (Горенко?), що слово «поет» не має жіночого роду, у зв'язку з чим я, старий збоченець, уявляю собі всю цю бабноту з добрячими пенісами й — головне — тестикулами у відповідному місці.

Але справа не в тому. Є дві жінки з глибинних і рівновіддалених від Москви росій. Дві зегзиці-лебедиці, з яких одній ледь за сорок, іншій — сорок незадовго. Котрась із них одружена, котрась ні, але котра саме, я забув.

Це експозиція. Тепер розвиток дії. Обидві надто багато поклали на цей пажерливий вівтар. Потрапити сюди кожна прагнула пів життя. Потрапити до Москви на цілих два роки! Потрапити до Москви, де, безсумнівно, нарешті помітять і вознесуть! Потрапити до Москви, аби лишитися в ній

навіки! Бути в ній похованою (кремованою!). Потрапити до Москви, де генералів, секретарів, іноземців, патріотів, екстра-сенсів — як гівна! А головне — повно бананів!..

Така мрія приходить разом зі статевим дозріванням. І владно супроводить усе життя.

Заради цього варто було йти всіма пекельними колами засраних провінцій. Інтригувати. Дзвонити. Частувати. Спати з імпотентами.

Після багаторічних поразок і розпачів — збулося! Сталося! Обидві приїдуть майже водночас, незалежно одна від одної перетнувши добрячий шмат російської рівнини. Знайомляться без тіні лукавства, їм справді дуже приємно, адже вони товаришки по щастю. Уже з перших натяків з'ясовуються спільні вподобання: Єсенін, а не Пастернак, Рубцов, а не Бродський, сукні молодіжні з поліестеру, по переду і спинці — фігурні кокетки, у швах кокеток переду — кишені з застібною-«блискавкою», по спинці — зустрічна складка, доповнення — пояс. Того ж дня у дражливо-солодкому передчутті тотальних змін на краще обидві йдуть до Пушкіна — покласти квіти, просто так, від себе. Тому що обидві люблять Пушкіна і навіть вважають його найбільшим російським поетом, своїм учителем. Пушкін задумливо розглядає носачи черевиків. Унизу, під ним, хлопці в сірих уніформах і чорних беретах гамселять якихось нестрижених масонів, котрі називають себе «демократическим союзом». Обурені за Пушкіна, провінціалки їдуть поселятися в гуртожиток.

Комендант виявляється чучмеком, щоправда, дагестанцем, але ще досить молодим дагестанцем: фізично розвинутий

добре, плечі широкі, груди, поза сумнівами, вкриті буйним волоссям, тридцять чотири роки, встигає підморгнути кожній непомітно для іншої, зуби рівні, очі карі, Рамазанов Муртаза чи, може, навіть зовсім навпаки — Муртазаев Рамазан.

Рамазан (Муртаза?) пропонує вибір кімнат на сьомому поверсі. Будь-яка може стати їхньою. Є кімната з вікнами на горілчаний, є — з вікнами на овочевий. Є — з паркетною підлогою нового зразка. Є з розбитим вікном. Є поруч із туалетом. Кожна кімната по-своєму приваблива.

Але є варіант, на який обидві пристають без вагань. Це так званий сапожок, дві сусідні кімнати, відокремлені від решти світу спільними сінями. Досконало! І вони поселяються, і відразу ж запрошують одна одну на чай. І розмовляють до пізньої ночі про Пушкіна, про Єльцина, читають напам'ять власні вірші, обмінюються похвальбами, потім збірками, виданими в обласних видавництвах на зекономленому папері. І жодного навіть натяку не лесбіянство.

Так ми дійшли до кульмінації.

А розв'язка? Що далі, то більше доходить до кожної з них, що скоєно несосвітенну дурницю. «Сапожок» виявився пасткою. Пасткою на дурних корів, які бозна-чого приперлися до цього бедламу. Найбільша їхня біда полягає в тому, що вони не доросли до можливості групового кохання. Тому їм так і не вдається спокусити ні генерала, ні навіть дагестанця. І, таким чином стримувані одна одною, провадять цілком черниче своє життя, потихеньку лютуючи і скрегочучи, а колишня непідробна приязнь еволюціонує в ледь приховувану, з кожним днем очевиднішу, бездонну і чорну ненависть.

Снилося мені з п'ятниці на суботу, нібито я вечеряю з королем України Олельком Другим (Довгоруким-Рюриковичем). Сидимо удвох при вм'іло сервірованому столі у бароковій лоджії блакитного каменю, час від часу з'являються неметушливі слуги, переважно індуси або китайці, з позолоченими тризубами на вилогах фраків, непомітно змінюють тарелі й тарілки, страви, ножі, виделки, кліщі для зламлювання ракових панцерів, пінцети для добування молюсків, скальпелі для розтину жаб, і так само непомітно, без особливого брязкоту, виходять. З лоджії відкриваються розкішні овиди: сідає сонце десь у водах ясного озера внизу, востаннє спалахують призахідним блиском незаймані вершини Альп або, якщо на те вже пішло, то взагалі Піренеїв. А ми з королем попиваємо всілякі куншттовні вина, коньяки, наливки та настоянки і про се, про те варнякаємо.

— Ваша Королівська Милосте, — звертаюся до нього, сповнений шацунку, — Володарю й Управнику Руси-України, Великому Князю Київському і Чернігівському, Королю Галицькому та Володимирському, Господарю Псковському, Перемиському та Козятинському, Герцогу Дніпроджержинському, Первомайському та Іллічівському, Великому Хане Кримському та Ізмаїльському, Бароне Бердичівському, Обидвох Буковин та Бессарабій, а також Нової Асканії та Каховки Зверхнику, Дикого Поля та Чорного Лісу Архисеньйоре, Козаків Донських, Бердянських та Криворізьких Гетьмане й Покровителю, Гуцулів і Бойків Невсипущий Вівчарю, Пане Всього Народу Українного з татарами й печенігами включно, а також Внутрішньої та Зовнішньої Тьмутаракані Патроне і Пастирю, нащадку

преславного роду тисячолітнього, словом, Монарше наш пишний і достойний, Ваша Милосте, чи не хотіли б Ви навіки лишитися в золотих скрижалях пам'яті вселенської та вселюдської?

— Хтів би-м, — каже Олелько Другий, — лем през які поступовання?

— А през такі поступовання, — відповідаю, — през які вишиткі крульове слави вічної непреходяще й зацно сподоблялися.

— То, може, през війни? — запитує Олелько, звівши свої тисячолітні брови і породисте чоло морщачи.

— През війни і дурень може, Пане мій, і президент може.

— Тогди през закони й уложення мондрі, права й хартії справедлячі, — вгадує Олелько.

— І це до дупи, Ваша Милосте, на це божевільні існують або депутати в парламенті, — інтригую його далі.

— То хйба през малжонок і наложниць скількість шкандальну, през пиятики гучніі та биятики бучніі, през розкошования та обжирання гвалтовні та инчі непотребності, мало шацвані?

— І це не нове, Великий Князю мій, все одно комуняків не перевершите, — мордую його, як могу.

— То не муч же ня і повідай, през які такі поступовання?.. — трохи просить, а трохи наказує Олелько Другий.

Слуга-малаець прибирає з-перед нас останні тарілки, ва-зу з живими, ще пискливими, недоїденими устрицями, порожні пляшки з-під мальвазії, іміглікоса та келлергайстера. Слуга-ефіоп натомість приносить свічки у збронзовілих

канделябрах та ебену чорну коробку, вицерт набиту сигарами найкращих сортів. Сутеніє. Звідкілясь із альпійських полонин долітають пахощі. Внизу під лоджією співає фонтан, а може, ручай. Двійко маленьких негритосів заводять попід руки сліпого старця-бандуриста. Ми з королем закурюємо, а бандурист ледь чутно перебирає струни, сівши на кам'яному виступі, поруч із барельєфним зображенням танцюючого фавна. У небесах з'являються перші зорі.

— То повідай же, драбно, що хтів-ись мні нараяти?! — починає закипати король, роздратований моїм багатозначним сигарним пахканням.

— Будьте, Ваша Соборносте, терплячим і поблажливим, — кажу на це. — Не образіть ані комашки гівнячої, нікчемної. У неділю відвідайте Службу Божу, але й про щоденні молитви не забувайте. Даруйте бідним свої маетки, роздавайте усмішки вдовам і сиротам, бездомних цуциків не вбивайте. Думайте про велике і гарне, як наприклад, моя поезія. Читайте поезію мою, їжте тіло мое, пийте кров мою. Надайте стипендію мені, скажімо, в німецьких марках і пошліть мене мандрувати навколо світу. За пів року Найясніший отримає від мене такого панегірика славильного, що понад усіх монархів Вас вознесе. Ще за пів року народ України зажадає Вашого повернення і внаслідок успішно проведеного референдуму Ви в'їдете до Києва на білому кадилаку. Істинно, істинно кажу Вам: дайте мені стипендію!

Сліпий бандурист про щось там грає-грає, воропає. Вода внизу, у вічнозелених заростях мирту, шумить і кличе в навколосвітню подорож. Зорі в небесах робляться усе більшими,

ближчими, можна навіть розрізнити на них якісь міста, казкові манценілові ліси, дивовижні палаци, колони, вежі. Їх не сяйво так багато обіцяє, що хочеться вистрибнути сторчголом із лоджії і, як сказав поет, хоч би трішечки померти.

— Адже ніщо в цьому світі не є таким зайвим, безглуздим і кумедним, як добра поезія, але водночас і ніщо в цьому світі не є таким необхідним, значущим і доконечним, як вона ж, Ваше Преукраїнство. Зважте на історію всіх великих народів і переконаєтеся, що це історія їхньої поезії. Зважте також на історію невеликих народів. Тих, яких завтра вже не буде. Зважте і скажіть мені: хто кому потрібен більше — королі поетам чи поети королям? Чи варті чогось королі без поетів? Чи не існують королі волею Божою тільки тому і тільки для того, аби утримувати волею Божою поетів?

Шумлять платани у гуснучих сутінках, блимають свічки, давонять монастирі, співають ідучи дівчата. Невідомі вечірні птахи, а може, й кажани літають навколо лоджії. З далеких гір долинають солодкотривожні пахощі.

Король допиває крижане шампанське з келиха на височезній масонській ніжці і каже — повільно, мудро, вагомо:

— А знаєш, як по-еспанськи буде х(...)?

— Як, Ваша Милосте? — питаю вкрай зацікавлено.

— Пінґа! — кричить король і плече в долоні.

Тоді двійко довготелесих сенегальців хапають мене за плечі, за руки і жбурляють з лоджії вниз. Лечу і зненацька пригадую, що справжнє його прізвище «Анжуйський». Обдираючи морду об вічнозелені зарості, чую, як сивочубий сліпий бандурист гірко заридав та й заплакав.